

Kvellandsloftet og dendrokronologi

Av Frans-Arne Stylegard

Kvellandsloftet i Lyngdal er noe for seg selv. Ikke bare er det uvanlig med loftsbygninger så langt nede i dalen som her. Nei, i motsetning til loftene som tidligere fantes i Hægebostad og Eiken, og som var bygd av furutømmer, er Kvellandsloftet i sin helhet bygd av eik. Og loftsbygningen på Kvelland er bokstavelig talt sagnomsust. I flere bygder på Sørlandet finnes det sagntradisjon om hvordan bygdefolket overlevde Svartedauen midt i 1300-årene. I Lyngdal heter det seg at alle døde i pesten, bortsett fra én kvinne og én mann. De to skal ha slått seg ned i en loftsbygning på Kvelland. Tradisjonen om at Kvellandsloftet er oppført i tiden før Svartedauen, er gammel. Allerede arkeologen Nicolay Nicolaysen hørte det da han var i dalen i 1871.

Nå i år - etter gjentatte forsøk gjennom 15 år - ble Kvellandsloftet endelig datert. Det viser seg at bygningen er oppført i 1690-årene en gang.

10 tidligere uttatte prøver av eik fra Kvellandsloftet har blitt undersøkt av eksperter ved det danske nasjonalmu-seet i København. Alle prøver er uttatt som boreprøver. 7 av prøvene er datert. Antallet av årringer i de enkelte prøver varierer mellom 36 og 148. Ved dateringen er det brukt referensekurver av eik fra Nordeuropa. Loftet på Kvelland er oppført av trær som er felt 1690-95. Denne dateringen angir også byggetidspunktet.

Kvellandsloftet (Foto fra NNV rapport 1. 2006)